

ข้อมูลบุคคล

ชื่อ นายอุดมศักดิ์ เพ็งจันดา

วัน/เดือน/ปีเกิด 10 กรกฎาคม 2496 **อายุ** 66 ปี

ที่อยู่ เลขที่ 20 บ้านห้วยนาคำ หมู่ที่ 7 ตำบลถ้ำวัวแดง อำเภอหนองบัวแดง
จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์ 086-8781467

ภูมิลำเนาเดิม จังหวัดลพบุรี

อาชีพ เกษตรกร ทำสวนกล้วยหอมทอง

ที่ตั้งแปลง บ้านห้วยนาคำ ตำบลถ้ำวัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

พิกัดที่ตั้งแปลง 47Q 0768081 ความสูงจากระดับน้ำทะเล 252 เมตร
UTM 1774569

การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี

สถานภาพทางครอบครัว สมรสกับ นางทองปึก เพ็งจันดา

มีบุตร 2 คน หญิง 1 คน ชาย 1 คน คือ

1. นายสุรเชษฐ์ เพ็งจันดา
2. นางสาวพัชรพร เพ็งจันดา

พื้นที่ทำการเกษตร 30 ไร่

แรงงานในครัวเรือน 4 คน

1. แนวคิดริเริ่มและความพยายามฟื้นฟูอุปสรรคในการสร้างผลงาน

1.1 แนวความคิดในการทำงาน

- ผลิตสินค้าปลอดภัย และมีคุณภาพ โดยคำนึงถึงผู้ผลิตผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม
- การรวมกลุ่มเพื่อการต่อรองราคาและผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด
- ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น
- ปลุกแบบแปลงเล็ก แบ่งเป็นรุ่นๆ เพื่อง่ายต่อการจัดการแปลงและให้มีผลผลิตออกได้ตลอดทั้งปี

และลดการสูญเสียจากภัยธรรมชาติ

1.2 การพัฒนาไปสู่

นายอุดมศักดิ์ เพ็งจันดา ประกอบอาชีพทำการเกษตรมาเป็นระยะเวลาเกือบ 30 ปี ซึ่งการทำเกษตรเป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระ แต่ขาดหลักประกันที่มั่นคง โดยเฉพาะในเรื่องของตลาดหรือราคาผลผลิต ที่ไม่สามารถรู้ล่วงหน้าได้ก่อนที่จะลงมือทำการผลิต ที่ผ่านมานี้เนื่องจากได้พยายามปลูกพืชหลายชนิดทั้งพืชไร่ และพืชสวนแต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เมื่อปี พ.ศ. 2556 ได้รู้จักกับเกษตรกรท่านหนึ่งซึ่งแนะนำให้ปลูกกล้วยหอมทอง เพื่อการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น โดยมีการประกันเรื่องตลาดและราคา แต่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ตามมาตรฐานที่ตลาดต้องการจึงจะสามารถส่งกล้วยหอมทองไปประเทศญี่ปุ่นได้ ซึ่งมีเงื่อนไขสำคัญอยู่หนึ่งข้อ คือ ต้องรวมกลุ่มกันปลูก แล้วนำผลผลิตมาขายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงพยายามรวมกลุ่มกันได้ 4 คน และได้ไปศึกษาดูงานที่ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีการปลูกกล้วยหอมทองส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น มาเป็นเวลามากกว่า 20 ปีแล้ว โดยได้รับคำแนะนำจากบริษัทแพนแปซิฟิกฟู้ดคอร์เปอร์เรชั่นจำกัด หลังจากจบการศึกษาดูงานจึงตัดสินใจ ปลูกกล้วยหอมทองปลายปี 2556 ซึ่งในปีแรกได้รับการฝึกอบรมจากกรมส่งเสริมการเกษตร เรื่องการใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ เพื่อเป็นการปรับปรุงบำรุงดินและช่วยลดต้นทุนการผลิต ทำให้ผลผลิตออกมาได้ตามตลาดต้องการ และสร้างรายได้ค่อนข้างดี จึงทำให้มีเกษตรกรให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก ได้มาศึกษาดูงาน และหันมาปลูกกล้วยหอมทอง ทั้งเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริมมากขึ้น หลังจากนั้นได้มีการวางแผนปลูกกล้วยหอมทองโดยมีการแบ่งพื้นที่ปลูกออกเป็นรุ่นๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตตลอดทั้งปี ตามที่ตลาดต้องการ

การจำหน่ายผลผลิต สำหรับกล้วยหอมทองที่ได้มาตรฐานจะจำหน่ายผลผลิตให้กับบริษัทแพนแปซิฟิกฟู้ดคอร์เปอร์เรชั่น จำกัด เพื่อส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่น ส่วนกล้วยหอมทองที่มีขนาดและน้ำหนักไม่ได้มาตรฐานส่งออก จะจำหน่ายให้กับพ่อค้าภายในประเทศ และแปรรูปเป็นกล้วยหอมทองตาก โดยการอบด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

จากการศึกษาดูงาน โดยเฉพาะการทำเกษตรแบบเคมี ทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ในการทำการเกษตร โดยเฉพาะปัญหาดินที่เสื่อมสภาพ ซึ่งเกิดจากการใช้ปุ๋ยเคมีโดยไม่มีการปรับปรุงบำรุงดินและการใช้สารเคมีอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ทำให้การปลูกพืชไม่ได้ผลผลิตตามความต้องการ จึงได้กลับมาให้ความสำคัญเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินตามศาสตร์ของพระราชชา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการทำเกษตร และได้เข้ารับการอบรมจากหน่วยงานราชการอยู่เสมอ จนสามารถทำปุ๋ยหมักไว้ใช้เองได้ อีกทั้งได้นำมาถ่ายทอดให้กับเพื่อนเกษตรกรที่สนใจ

นายอุดมศักดิ์ และครอบครัวใช้เวลาในสวนกล้วยหอมทองค่อนข้างมากเนื่องจากใจรัก คุณภาพของกล้วยหอมทองมาจาก “การใส่ใจหัวใจ” ลงไปในกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัย โดยคิดเสมอว่าผู้บริโภค ก็เหมือนกับคนในครอบครัว ดังนั้น กล้วยที่ผู้บริโภคได้รับจะต้องเป็นกล้วยที่ดีและปลอดภัยที่สุด และมีความตั้งใจที่จะต้องส่งผลผลิตกล้วยให้ได้ทุกงวด เพื่อไม่ให้ผู้บริโภคผิดหวัง ซึ่งเป็นหัวใจในการทำงานของนายอุดมศักดิ์ และครอบครัว ซึ่งถ้าขาดการทุ่มเทและใจรักแล้ว แม้จะมีเวลามากสักเท่าไร และมีพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์มากขนาดไหน ก็คงไม่สามารถที่จะผลิตกล้วยหอมทองที่มีคุณภาพได้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการผลิตจะไม่ทำแปลงใหญ่ ไม่ปลูกปริมาณมาก และมีการจัดแบ่งพื้นที่ปลูก ให้มีผลผลิตออกทั้งปี

จากการเริ่มปลูกกล้วยหอมทอง เพื่อการส่งออก โดยเริ่มต้นปลูกเพียง 4 ราย ซึ่งทำให้ผลผลิต ไม่เพียงพอต่อการส่งออก จึงได้ขยายพื้นที่การปลูกกล้วยหอมทองไปยังชุมชนต่าง ๆ ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 34 ราย

1.3 การประยุกต์และการบริหารจัดการใช้เทคโนโลยี

เกษตรกรใช้เทคโนโลยีการผลิตตามความเหมาะสมของพื้นที่ทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการส่งออก ซึ่งในปี 2562 เกษตรกรสามารถผลิตกล้วยหอมทองคุณภาพเฉลี่ย 4,000 กิโลกรัม/ไร่ โดยมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตและการจัดการ ดังนี้คือ

1. การสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อให้สามารถให้น้ำได้อย่างเพียงพอ และประหยัดค่าใช้จ่ายจากการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง
2. การเลือกใช้พันธุ์กล้วยหอมทองที่ตรงตามความต้องการของตลาด
3. การใช้ปุ๋ยหมักแทนปุ๋ยมูลสัตว์ ซึ่งมีคุณภาพดีกว่าการใช้ปุ๋ยมูลสัตว์อย่างเดียว
4. การใช้ชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา แห่นอพันธุ์เพื่อป้องกันโรคที่เกิดจากเชื้อรา
5. มีการวางแผนการผลิตโดยเชื่อมโยงกับเครือข่ายผู้ผลิตอื่นเพื่อกำหนดปริมาณผลผลิตในแต่ละช่วงเวลาสามารถควบคุมปริมาณผลผลิตได้ตามโควตา แก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด (ตารางที่ 1)
6. มีโรงคัดบรรจุผลผลิตได้มาตรฐาน ก่อนส่งจำหน่ายโดยคัดแยกและบรรจุผลผลิตตามเกรดคุณภาพ และมีการใช้วัสดุเพื่อป้องกันการสูญเสียระหว่างขนย้ายผลผลิต

ตารางที่ 1 แผนการปลูกกล้วยหอมทองของเกษตรกร เพื่อให้มีผลผลิตเก็บเกี่ยวตลอดปี ปี 2561-2563

ลำดับแปลง	เดือนที่ปลูก	จำนวนต้น	ช่วงเวลาที่เก็บเกี่ยว	หมายเหตุ
1	ต.ค. 2561	1,800	มิ.ย.-ส.ค. 2562	
2	ธ.ค. 2561	2,200	ส.ค.-ต.ค. 2562	ไว้หน่อ
3	ก.พ. 2562	2,000	ต.ค.-ธ.ค. 2562	อายุเก็บเกี่ยว
4	เม.ย. 2562	2,000	ธ.ค.2562-ก.พ. 2563	9-12 เดือน
5	ก.ค. 2562	2,000	ก.พ.-เม.ย. 2563	หลังปลูก
6	ก.ย. 2562	2,000	พ.ค.-ก.ค. 2563	

1.4 การแก้ไขปัญหาด้านการผลิต เศรษฐกิจและสังคม

เกษตรกรเป็นผู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีสรุปประเด็นสำคัญดังนี้

ด้านการผลิต

1. ปัญหาคุณภาพผลผลิต การปลูกในปีแรกพบปัญหาผลกล้วยหอมทองตกเกรดหรือไม่ได้มาตรฐานส่งออกจำนวนมาก เช่น มีขนาดผลเล็ก ผิวไม่สวย เก็บเกี่ยวระยะสุกแก่มากทำให้กล้วยสุกเร็ว การขนส่งกล้วยเข้าโรงงานไม่ดีทำให้กล้วยช้ำ เกษตรกรพยายามหาวิธีการว่าทำอย่างไรที่จะทำให้ได้ผลผลิตของกล้วยออกมาให้ได้กล้วยตกเกรดน้อยที่สุด แนวทางในการแก้ไขของเกษตรกร คือ

1) การปรับปรุงบำรุงดิน เกษตรกรมีการเตรียมดินโดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ และอินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยมูลสัตว์ เศษหญ้า เศษซากของต้นและใบกล้วย เป็นต้น

2) การเตรียมและคัดเลือกหน่อพันธุ์ เกษตรกรใช้หน่อพันธุ์จากแปลงของเกษตรกรเอง โดยคัดเลือกหน่อที่สมบูรณ์ ขนาดความสูงไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร ไม่มีร่องรอยการทำลายของโรคและแมลงศัตรู โดยต้องขุดก่อนปลูก 1 สัปดาห์ วางในที่ร่มเพื่อสังเกตแมลงศัตรูที่อาจติดมากับหน่อพันธุ์

3) การปลูก รองกันหลุมด้วยปุ๋ยหมัก อัตรา 3 กิโลกรัม/ต้น แช่วรากและเหง้าของหน่อกล้วยก่อนปลูกด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา และวางหน่อพันธุ์ไว้ให้ด้านที่ติดอยู่กับแม่อยู่ในทิศทางเดียวกันทั้งหมด เพื่อให้แทงปลีและตกเครือไปในทิศทางเดียวกันเพื่อสะดวกต่อการดูแลรักษาและเก็บเกี่ยว

4) การดูแลรักษา ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยสังเกตจากความชื้นในดิน ซึ่งจะให้น้ำประมาณ 9-12 วัน/ครั้ง

5) การให้ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยหมัก จำนวน 2 ครั้ง หลังปลูก อัตรา 3 กิโลกรัม/ต้น เมื่อกล้วยหอมทองอายุ 2-3 เดือน หลังปลูก และ อัตรา 4 กิโลกรัม/ต้น เมื่ออายุ 5-7 เดือน นอกจากนี้ เกษตรกรยังมีการปรับปรุงดินโดยการใส่วัสดุอินทรีย์ซึ่งเป็นวัสดุที่เหลือใช้ในแปลง

6) การแต่งหน่อและการไว้หน่อ หลังปลูกประมาณ 5 เดือน กล้วยจะมีการแทงหน่อรอบๆ ต้น เกษตรกรมีการแต่งหน่อทิ้งเพื่อป้องกันไม่ให้หน่อเจริญเติบโตและแย่งอาหารจากต้นแม่ซึ่งจะช่วยให้ต้นแม่มีความสมบูรณ์ โดยจะเหลือเฉพาะหน่อที่สมบูรณ์ประมาณ 1 หน่อ/กอ ห่างจากต้นแม่ประมาณ 10 นิ้ว เพื่อให้ผลผลิตในปีที่ 2

7) การทำเครื่องหมายและบันทึกข้อมูล เพื่อให้สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตามระยะเวลาที่เหมาะสม โดยการผูกเชือกด้วยริบบิ้นหรือเชือกฟางสีต่าง ๆ หลังตัดปลีในแต่ละสัปดาห์

8) การค้ำต้นหรือค้ำเครือ เพื่อไม่ให้ลำต้นหัก ซึ่งจะได้ผลที่ไม่สมบูรณ์และไม่ได้คุณภาพ เกษตรกรต้องค้ำต้นหรือค้ำเครือในช่วงติดผล

2. ปัญหาอาการใบแห้งหรือใบกรอบ เกิดจาก 2 สาเหตุ คือ 1) เกิดจากกล้วยขาดน้ำเป็นเวลานาน และ 2) เกิดจากการเปลี่ยนแปลงฤดู การแก้ปัญหาของเกษตรกร ดังนี้

(1) ปัญหาการขาดน้ำ เกษตรกรมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ โดยให้น้ำตามความชื้นในดิน โดยการเก็บตัวอย่างดินใส่ในมือแล้วกำให้เป็นก้อน หากแบมือออกแล้วดินแตกไม่ติดกันเป็นก้อน แสดงว่าดินเริ่มแห้งต้องให้น้ำ และเกษตรกรใช้วัสดุและเศษซากพืชคลุมดินในฤดูแล้งเพื่อลดการระเหยของน้ำในดิน เช่น เศษหญ้าและวัชพืชจากการตัด

(2) ปัญหาอาการใบแห้งหรือใบไหม้จากการเปลี่ยนแปลงฤดู เกษตรกรต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ

3. ปัญหาผลกล้วยชำเกิดจากการขนส่ง ซึ่งเดิมการขนย้ายผลผลิตเข้าโรงคัดบรรจุ จะขนย้ายทั้งเครือทำให้เกิดการเสียดสีของผลเกิดรอยชำและไม่ได้คุณภาพ เกษตรกรแก้ปัญหาด้วยการห่อเครือด้วยแอร์บับเบิลและใช้แผ่นโฟมกันกระแทกแทรกระหว่างหวีในระหว่างขนย้าย ซึ่งช่วยลดความเสียหายได้มาก

4. ปัญหาผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพนำไปแปรรูป

การแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม

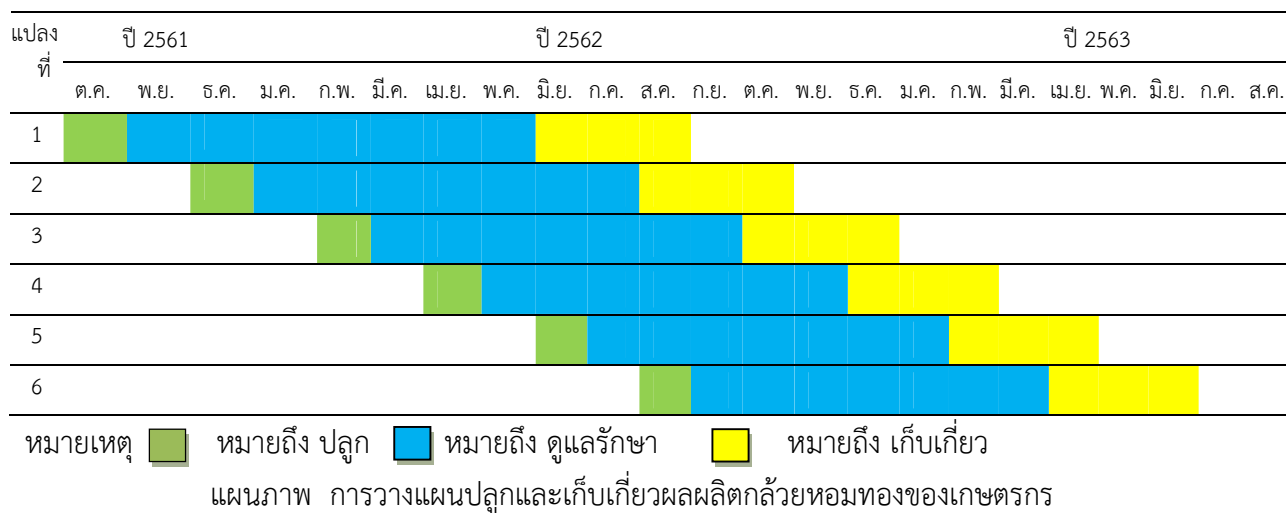
การปลูกกล้วยหอมทองมีต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง เกษตรกรจึงพยายามหาวิธีลดต้นทุนการผลิต ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องหน่อพันธุ์ราคาแพง โดยการไว้หน่อให้ได้ 2 รุ่นต่อการปลูก 1 ครั้ง ซึ่งไม่ต้องปลูกใหม่ทุกรุ่น โดยจะเลือกหน่อที่สมบูรณ์ประมาณ 1 หน่อ/กอ ห่างจากต้นแม่ประมาณ 10 นิ้ว เพื่อให้ผลผลิตในปีที่ 2 โดยต้องตัดต้นแม่หลังเก็บเกี่ยว หลังจากได้กล้วย 2 รุ่น จึงรื้อแปลงปลูกใหม่ ช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายจากการปลูกใหม่แต่ละรุ่น และการใช้หน่อพันธุ์จากแปลงของเกษตรกรไปปลูกต่อก็เป็นการลดต้นทุนจากการซื้อหน่อพันธุ์จากแหล่งภายนอก รวมถึงการขายหน่อพันธุ์ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจได้อีกทางหนึ่งปัญหาด้านการจัดการสวนและผลผลิตมากเกินความต้องการของตลาด

2. การไม่ห่อเครือ ซึ่งการห่อเครือเพื่อป้องกันโรคแมลงทำให้ต้องเพิ่มต้นทุนและค่าใช้จ่าย เกษตรกรแก้ปัญหาด้วยการหมั่นตัดแต่งใบและตัดหน่อที่ไม่ต้องการออก มีการทำความสะอาดแปลงอย่างสม่ำเสมอลดปัญหาโรคแมลงศัตรูที่จะทำลายผล จึงไม่ต้องใช้วัสดุในการห่อเครือช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย โดยที่ยังได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

3. เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ แทนการใช้ปุ๋ยเคมีทำให้ลดต้นทุนการผลิตและดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

4. การวางแผนให้มีผลผลิตออกตลอดทั้งปีเพื่อให้มีรายได้สม่ำเสมอทั้งปี เนื่องจากเกษตรกรมีพื้นที่ปลูกค่อนข้างมาก การจัดการสวนและดูแลรักษาในพื้นที่ขนาดใหญ่ไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผลผลิต และปัญหาผลผลิตที่ออกมากในช่วงเดียวกันทำให้เกิดปัญหาในการจัดการผลผลิต จึงมีการวางแผนให้มีการปลูกเป็นหลายแปลง โดยปลูกเหลื่อมเวลากัน เพื่อให้สามารถปลูก ดูแลรักษา และเก็บเกี่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการกระจายผลผลิตได้ตลอดทั้งปี ดังแผนภาพด้านล่าง

5. ปัญหาราคาสผลผลิตไม่แน่นอน ซึ่งการปลูกและการจำหน่ายผลผลิตเป็นรายเดี่ยว มักจะเกิดปัญหาราคาสผลผลิตตกต่ำ ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง เกษตรกรจึงมีการรวมกลุ่มกันผลิตและมีการจับคู่ธุรกิจกับบริษัทผู้รับซื้อและส่งออกโดยตรง ทำให้ลดปัญหาการผูกขาดโดยพ่อค้าคนกลาง และสามารถขายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม

1.5 การบริหารการจัดการที่ดี

การปลูกกล้วยหอมทองส่งออกประเทศญี่ปุ่นของเกษตรกร มีการปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานการส่งออก และเป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไข ดังนี้

1) การปรับปรุงบำรุงดิน เกษตรกรมีการเตรียมดินก่อนการปลูกโดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ และอินทรีย์วัตถุ ในการปรับปรุงดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยมูลสัตว์ เศษหญ้า เศษซากของต้นและใบกล้วย เป็นต้น

2) การเตรียมและคัดเลือกหน่อพันธุ์ เกษตรกรใช้หน่อพันธุ์จากแปลงของเกษตรกรเอง โดยคัดเลือกหน่อที่สมบูรณ์ ขนาดความสูงไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร ไม่มีร่องรอยการทำลายของโรคและแมลงศัตรู โดยต้องขุดก่อนปลูก 1 สัปดาห์ วางในที่ร่มเพื่อสังเกตแมลงศัตรูที่อาจติดมากับหน่อพันธุ์ และแช่สารแวนลอยของราไตรโคเดอร์มาเพื่อป้องกันการเกิดโรคจากเชื้อรา

3) การเตรียมหลุมปลูกและการปลูก ขุดหลุมปลูกกว้าง ยาว และลึก ขนาด 30×30×30 เซนติเมตร โดยใช้ระยะปลูก 2×2 เมตร และรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมักที่เกษตรกรผลิตเอง อัตรา 3 กิโลกรัม/ต้น นำหน่อพันธุ์ที่แช่ส่วนเหง้าหรือโคนต้นด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มาแล้ว การปลูกวางหน่อพันธุ์กึ่งกลางหลุม โดยจัดวางหน่อพันธุ์ไว้ให้ด้านที่ติดอยู่กับต้นแม่ อยู่ในทิศทางเดียวกันทั้งหมด เพื่อให้กล้วยแทงปลีและตกเครือไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อความสะดวกต่อการปฏิบัติรักษาและเก็บเกี่ยว หลังจากนั้นกลบดินและกดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น

4) การดูแลรักษา

4.1 การให้น้ำ เกษตรกรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยสังเกตจากความชื้นในดิน ด้วยการนำตัวอย่างดินบริเวณหน้าดินทำให้เป็นก้อน ถ้าแบมือแล้วดินแตกออกจากกันแสดงว่าความชื้นไม่พอต้องให้น้ำ ซึ่งเกษตรกรจะให้น้ำประมาณ 9-12 วัน/ครั้ง และใช้เศษหญ้าและวัชพืชในแปลงที่ได้จากการตัดคลุมผิวดินเพื่อลดการระเหยของน้ำในช่วงฤดูแล้ง และมีการให้น้ำแบบสปริงค์เกอร์ด้วย

4.2 การให้ปุ๋ย เกษตรกรใช้ปุ๋ยหมักเป็นหลัก โดยใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1 เมื่อกล้วยหอมทองอายุ 2-3 เดือน หลังปลูก โดยใส่ปุ๋ยหมักอัตรา 3 กิโลกรัม/ต้น ครั้งที่ 2 เมื่อกล้วยหอมทองอายุ 5-7 เดือน หลังปลูก อัตรา 4 กิโลกรัม/ต้น วิธีการคือหว่านรอบโคนต้น หากต้นแคระแกร็นมีการเพิ่มปุ๋ยหมัก

การอนุรักษ์ดิน เกษตรกรยังมีการปรับปรุงดินโดยการใส่วัสดุอินทรีย์ซึ่งเป็นวัสดุที่เหลือใช้ในแปลง ได้แก่ เศษซากของต้นและใบกล้วยหลังตัดแต่งใบและหลังเก็บเกี่ยวเครือ โดยสับเป็นชิ้นขนาดเล็ก แล้ววางระหว่างแนวต้นกล้วย เป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหาร โดยเฉพาะไนโตรเจนและฟอสฟอรัส และธาตุอาหารเสริมต่าง ๆ ซึ่งช่วยปรับโครงสร้างของดินทั้งทางกายภาพ เคมี และชีวภาพของดิน

4.3 การแต่งหน่อและการไถหน่อ หลังปลูกประมาณ 5 เดือน กล้วยจะมีการแทงหน่อรอบ ๆ ต้น เกษตรกรมีการแต่งหน่อทิ้งเพื่อป้องกันไม่ให้มีหน่อหรือต้นเจริญเติบโตและแย่งอาหารจากต้นแม่ ซึ่งจะช่วยให้ต้น

แม้มีความสมบูรณ์ แต่ในกรณีไ่วหน่อเพื่อการผลิตในรุ่นที่ 2 จะเหลือเฉพาะหน่อที่สมบูรณ์ประมาณ 1 หน่อ/กอ ห่างจากต้นแม่ประมาณ 10 นิ้ว เพื่อให้ผลผลิตในปีที่ 2 จะเรียกกล้วยที่มีอายุเหล่านี้ว่าหน่อแรก โดยต้องตัดต้นแม่ ออกหลังเก็บเกี่ยว หลังจากได้กล้วย 2 รุ่นแล้วก็รีบแปลงปลูกใหม่ โดยการคัดหน่อพันธุ์ที่มีอยู่ในแปลงเดิมกลับมา ปลูกใหม่ เพื่อลดต้นทุนการซื้อหน่อพันธุ์ใหม่ ส่วนหน่อที่เหลือก็สามารถขายให้กับผู้ที่สนใจปลูกได้อีกทางหนึ่ง

4.4 การตัดแต่งทางใบ เกษตรกรมีการตัดแต่งทางใบล่างออกอย่างสม่ำเสมอ โดยตัดใบที่แก่และมี ร่องรอยการทำลายของโรคและแมลงออก โดยตัดชิดกับลำต้น เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ลดการสะสมโรคแมลงศัตรูพืช และเพื่อให้ต้นกล้วยเจริญเติบโตดี โดยให้เหลือ 7-8 ใบ/ต้น

4.5 การตัดปลี เพื่อให้ได้ผลที่มีความสมบูรณ์ มีคุณภาพและขนาดสม่ำเสมอตรงตามที่ตลาด ต้องการ เกษตรกรจะตัดปลีหลังจากที่ติดลูกและเห็นหัวสุดท้าย โดยให้เหลือ 5 หัว/เครือ พร้อมทำเครื่องหมาย และบันทึกข้อมูลทุกเครือ โดยการผูกเครือด้วยริบบิ้นหรือเชือกฟางสีต่าง ๆ หลังตัดปลีในแต่ละสัปดาห์ เพื่อง่าย ต่อการสังเกตในการเก็บเกี่ยว และสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตามระยะเวลาที่เหมาะสม

4.6 การค้ำต้นหรือค้ำเครือ เพื่อไม่ให้ลำต้นหัก ซึ่งจะได้ผลที่ไม่สมบูรณ์และไม่ได้คุณภาพ เกษตรกรต้องค้ำต้นหรือค้ำเครือในช่วงติดผล

5. การเก็บเกี่ยว เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตามความสุกแก่ของผล โดยจะเก็บเกี่ยวที่ระดับความสุกแก่ ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ หรือที่อายุ 56 วัน หลังตัดปลี

6. การทำความสะอาดและการคัดแยกผลผลิต การบรรจุหีบห่อ มีการล้างทำความสะอาดกล้วยหอม ทองและคัดแยกผลผลิตและนำมาบรรจุใส่กล่อง

2. ผลงานและความสำเร็จของผลงาน ทั้งปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

และความยั่งยืนในอาชีพ

2.1 การผลิตตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืช เพื่อให้ได้/คุณภาพมาตรฐาน/คุณภาพปลอดภัย/คุณภาพปลอดภัยศัตรูพืช

นายอุดมศักดิ์ เพ็งจันดา ได้เข้าสู่ระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืช : กล้วยหอมทองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 และปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ตามหลักวิชาการและข้อกำหนดของระบบ คือ มีการจัดการคุณลักษณะ ของสวนกล้วยหอมทอง การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม การจัดหาและ จัดระบบปัจจัยการผลิตจากแหล่งผลิตที่เชื่อถือได้ การปฏิบัติและควบคุมระบบการผลิตเพื่อให้ได้กล้วยหอมทองที่มี ขนาดตรงตามมาตรฐานและคุณภาพที่ปลอดภัยจากสารพิษและปลอดภัยศัตรูพืช มีการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน ทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต รวมทั้งแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง ปัจจุบันยังรักษา มาตรฐานการผลิตอย่างต่อเนื่อง และได้ขอการรับรองแหล่งผลิต GAP : กล้วยหอมทอง และได้รับการรับรอง ตาม รหัสรับรอง กษ 03-9001-2552-36419632102 รหัสแปลง 360503-9102-0006 ลงวันที่ 23 กันยายน 2558 และได้ต่ออายุการรับรอง รหัสแปลง 360503-9102-0006-0633-0633 ลงวันที่ 23 กันยายน 2561 สำหรับ รางวัลที่เกษตรกรได้รับ ประกอบด้วย

- รางวัลที่ 2 ประกวดผลผลิตทางการเกษตร งานเจ้าพ่อพญาแลและงานกาชาดจังหวัดชัยภูมิ ประจำปี 2561 ประเภท กล้วยหอมทองพันธุ์กรอสมิเซล

- รางวัลที่ 1 เกษตรกรดีเด่นสาขาอาชีพทำสวน ระดับจังหวัด ประจำปี 2561

- รางวัลที่ 1 เกษตรกรดีเด่นสาขาอาชีพทำสวน ระดับเขต ประจำปี 2561

- รางวัลชมเชย เกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ สาขาอาชีพทำสวน ประจำปี 2562

เกษตรกรมีการวางแผนการผลิตทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดตลอดทั้งปี และใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่ทำให้สามารถผลิตกล้วยหอมทองได้ตามมาตรฐานการส่งออก ทั้งขนาดผล น้ำหนักผลผลิต มีคุณภาพและปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง และมีการคัดแยกเกรดผลผลิตตามคุณภาพส่งออก (ตารางที่ 2) มีการจัดบันทึกข้อมูลกิจกรรมแปลง และลงข้อมูลแอปเพื่อให้ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบข้อมูลของสินค้า แต่ละขั้นได้ โดยจะทำการบันทึกการดูแลรักษาต้นกล้วยตั้งแต่เริ่มปลูก จนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิต มาตรฐานทั่วไปสำหรับกล้วยหอมทองส่งออกประเทศญี่ปุ่น สรุปได้ดังนี้

- ลักษณะภายนอกของผล รูปทรงผลยาวรี สวยงามตรงตามพันธุ์
- ผิวผลสวยงาม ไม่มีร่องรอยการทำลายของโรคแมลง หรือมีได้แต่ไม่เกินที่มาตรฐานกำหนด
- ขนาดผล ความกว้างผลมากกว่า 30 มิลลิเมตร ไม่เกิน 40 มิลลิเมตร
- น้ำหนักผลไม่น้อย 95 จนถึง มากกว่า 110 กรัม/ผล (ตามเกรดคุณภาพ)
- จำนวนผลต่อหวี 3-6 ผล (ตามเกรดคุณภาพ)
- ได้รับการรับรองการผลิตตามมาตรฐาน GAP พืช

ตารางที่ 2 การแบ่งเกรดคุณภาพผลผลิตตามมาตรฐานกล้วยหอมทองส่งออกประเทศญี่ปุ่น

ลักษณะของผลผลิต	เกรดคุณภาพ		
	A	B	C
ความสุกแก่ของผล (%)	70	80	90
จำนวนผล/ช่อ (หวี)	3-6	3-6	3-6
ความยาวผล (มม.)	>140	< 200	
ความกว้างผล (มม.)	>30 - <40	>30 - <40	>30 - <40
น้ำหนักผล (กรัม/ผล)	>110	>110	>95-109
สัญลักษณ์กล่อง	กล่องที่ใช้ประจำไม่ ต้องติดสัญลักษณ์	ให้ติดเทปขาวสีเหลืองที่ มุมกล่อง	ให้ติดเทปขาวสีแดงที่มุม กล่อง

หมายเหตุ ในกรณีบรรจุผลกล้วยของสมาชิกหลายคนที่อยู่ในกล่องเดียวกันต้องให้ระบุสัญลักษณ์ * ที่กล่อง

ข้อมูลด้านการตลาด

การผลิตกล้วยของเกษตรกรและกลุ่มมีการผลิตตามความต้องการของตลาด หรือตลาดนำการผลิต โดยมีการทำข้อตกลงสัญญาซื้อขายระหว่างเครือข่ายผู้ปลูกกล้วยหอมทองไทยและผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นซึ่งเกษตรกรมีการวางแผนการผลิตทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดทั้งปีทำให้ไม่มีปัญหาด้านการตลาดส่วนผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพส่งออก จะมีจำหน่ายภายในประเทศ หรือ แปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

ตารางที่ 3 ราคาขายส่งกล้วยหอมทองแบ่งตามเกรดคุณภาพ

เดือน	ราคา (บาท/กิโลกรัม) ตามเกรดคุณภาพ		
	A	B	C
มกราคม-เมษายน	16	13	12
พฤษภาคม-สิงหาคม	22	19	18
กันยายน-ธันวาคม	18	15	14

เส้นทางการตลาด

- เกษตรกรและสมาชิกกลุ่มส่งผลผลิตให้กลุ่มในทุกวันจันทร์-อังคารของทุกสัปดาห์
- กลุ่มรวบรวมผลผลิตเข้าโรงคัดบรรจุ
- คัดบรรจุตามเกรดคุณภาพ บรรจุกล่องและมีการทำเครื่องหมายตามเกรดคุณภาพ
- บริษัทรับผลผลิตทุกวันอังคาร

ข้อมูลต้นทุนการผลิต รายได้ และผลตอบแทน

การปลูกกล้วยหอมทองของเกษตรกร มีต้นทุนการผลิต รายได้ และผลตอบแทนหรือรายได้สุทธิ หลังหักค่าใช้จ่าย 3 ปี ย้อนหลัง (ตารางที่ 4-6)

ตารางที่ 4 ต้นทุนการผลิตกล้วยหอมของเกษตรกร ปี 2560-2562

รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)			
	2560	2561	2562	เฉลี่ย
ค่าเตรียมดิน	350	250	350	317
ค่าหน่อพันธุ์	4,000	2,000	4,000	3,333
ค่าจ้างแรงงานปลูก	400	-	400	400
ค่าปุ๋ยหมัก	4,000	4,000	4,000	4,000
ค่าน้ำมัน	2,000	2,200	1,920	2,040
ค่าตัดหญ้า แต่งใบ	900	945	896	914
ค่าไม้ค้ำต้นกล้วย	660	462	528	550
ค่าแรงงานตนเองและอื่น ๆ	14,600	15,038	14,300	14,646
ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	26,910	24,895	26,394	26,066
ต้นทุนการผลิตทั้งหมด (บาท)	26,910	24,895	26,394	26,066

หมายเหตุ ปี 2561 ไม่มีค่าจ้างปลูกเนื่องจากเป็นกล้วยกอ จากการไว้หน่อ ปี 2560 แต่คิดค่าหน่อพันธุ์

ตารางที่ 5 ผลผลิตกล้วยหอมทองของเกษตรกร เฉลี่ยต่อไร่และผลผลิตรวม ปี 2560-2562

	ผลผลิต (กิโลกรัม)			
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	เฉลี่ย
กล้วยหอมทองส่งออก (เฉลี่ยต่อไร่)	3,200	3,600	4,000	3,600
กล้วยหอมทองตกเกรด (เฉลี่ยต่อไร่)	1,600	1,200	800	1,200
หน่อกล้วย (เฉลี่ยต่อไร่)	400	400	400	400

ตารางที่ 6 รายได้รวมและรายได้สุทธิจากการผลิตกล้วยหอมทองของเกษตรกร ปี 2560-2562

	รายได้รวมและรายได้สุทธิ (บาท)			
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	เฉลี่ย
กล้วยหอมทองส่งออก เฉลี่ยต่อไร่	57,600	64,800	72,000	64,800
กล้วยหอมทองตกเกรด เฉลี่ยต่อไร่	19,200	14,400	9,600	14,400
หน่อกล้วย เฉลี่ยต่อไร่	4,000	4,000	4,000	4,000
รวม	80,800	83,200	85,600	82,700
รายได้สุทธิ	5,3890	58,305	59,206	56,634

หมายเหตุ – ราคาขายกล้วยหอมทองส่งออก ปี 2560-2561 เฉลี่ย 18 บาท/กิโลกรัม

– ราคาขายกล้วยหอมทองตกเกรด ปี 2560-2561 เฉลี่ย 12 บาท/กิโลกรัม

– ราคาขายหน่อกล้วย ปี 2560-2561 เฉลี่ย 10 บาท/กิโลกรัม

2.2 ความยั่งยืนและความต่อเนื่องในระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืช

นายอุดมศักดิ์ เพ็งจันดาและครอบครัว มีความขยันหมั่นเพียร มีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่ทำอาชีพเกษตรกร ซึ่งเป็อาชีพที่อิสระและสามารถบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง มีการเชื่อมโยงกับผู้รับซื้อที่มั่นคงหรือตลาดโดยตรง มีการรวมกลุ่มผลิตและจัดทำโรงคัดบรรจุในชุมชน ทำให้สามารถปลูก รวบรวม-คัดแยกและจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่รู้ล่วงหน้า เป็นการสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคงสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างดี ประกอบกับเกษตรกรเป็นผู้ผลิตที่คำนึงถึงคุณภาพและผลผลิตที่ปลอดภัย มีการผลิตกล้วยหอมทองให้ได้ผลผลิตคุณภาพและปลอดภัยตามมาตรฐานส่งออก และไม่พึ่งพาสารเคมีและปุ๋ยเคมี ทำให้ผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้เกษตรกรยังมีการปรับปรุงและพัฒนาการผลิตอย่างต่อเนื่อง เช่น การใช้เทคนิคใหม่ ๆ การพึ่งพาปัจจัยภายใน ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก มีการรวมกลุ่มผลิตและจำหน่าย รวมถึงการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตนเองและกลุ่มผู้ปลูกกล้วยหอมทองในชุมชน จากรายได้ที่เหมาะสมทำให้ครอบครัวและบุตรชายมีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะช่วยรักษา ยึดมั่น สานต่อ และพัฒนาอาชีพการปลูกกล้วยหอมทองให้ดียิ่งๆ

ต่อไป โดยเฉพาะบุตรชาย อายุ 37 ปี ที่เป็นแรงงานสำคัญและจะเป็นผู้ที่สานต่อการปลูกกล้วยหอมทองของครอบครัวและชุมชนต่อไป

2.3 การขยายผล สามารถเผยแพร่และเป็นแบบอย่างของส่วนรวมและเครือข่ายได้

การขยายผลในชุมชน

จากแรกเริ่มที่มีการปลูกกล้วยหอมทองเพียง 4 ราย ในปี 2556 และเกษตรกรเป็นผู้นำกลุ่มที่เข้มแข็งและตั้งใจในการปลูกกล้วยหอมทองจนประสบความสำเร็จ และเห็นว่าเป็นพืชที่สามารถสร้างอาชีพและสร้างรายได้ดีกว่าการปลูกพืชเดิม โดยกล้วยหอมทองสามารถให้ผลผลิตได้ตลอดทั้งปีและมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงชักชวนสมาชิกในชุมชนให้ปลูกกล้วยหอมทองเพิ่มขึ้น จนมีเกษตรกรหลายรายหันมาปลูกกล้วยหอมทองในลักษณะเดียวกัน และมีเกษตรกรทั้งในและนอกชุมชนเข้ามาเรียนรู้การปลูกกล้วยหอมทองที่ได้คุณภาพมาตรฐานและ ที่ปลอดภัยจากสารพิษ มีตลาดแน่นอน รู้ราคาก่อนทำการผลิต รู้มาตรฐานที่ตลาดต้องการ รู้เงื่อนไขต่าง ๆ จนสามารถรวมกลุ่มผลิตและจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนปลูกกล้วยหอมทองเพื่อการส่งออกหนองบัวแดง ซึ่งปัจจุบัน ปี 2562 มีสมาชิก 34 คน พื้นที่ 571 ไร่ สร้างมูลค่าการส่งออก 4,027,140 บาท และตลาดภายในประเทศ 643,968 บาท

การสร้างเครือข่ายนอกชุมชน

นอกจากมีการขยายผลการปลูกกล้วยหอมในชุมชนแล้ว เกษตรกรในฐานะประธานกลุ่มฯ ยังมีการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มผู้ปลูกกล้วยหอมทองเพื่อการส่งออกประเทศญี่ปุ่นทั่วประเทศ รวมทั้งหมด 8 องค์กร ที่มีการติดต่อประสานงานกันทุกสัปดาห์ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารและคอยช่วยเหลือกันและกันในเรื่องของกล้วยหอมทองที่จะส่งออกไปญี่ปุ่น ให้มีความสม่ำเสมอตามโควตาที่ทั้ง 8 องค์กรได้รับมา ถ้าองค์กรใดมีมากน้อยคอยจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเครือข่ายทั้ง 8 องค์กร ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ปลูกกล้วยหอมทองสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ประธานกลุ่ม นายพิน พูลสมบัติ
2. กลุ่มเกษตรกรทำสวนกล้วยตำบลถ้ำสิงห์ จังหวัดชุมพร ประธานกลุ่ม นายปรีชา แสนแก้ว
3. กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์ จังหวัดชุมพร ประธานกลุ่ม นายสำรวม ใจเปี่ยม
4. กลุ่มผู้ปลูกกล้วยหอมทองสหกรณ์การเกษตรบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประธานกลุ่ม นายไพเราะ กุลศิริ
5. วิสาหกิจชุมชนปลูกกล้วยหอมทองเพื่อการส่งออกหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
ประธานกลุ่ม นายอุดมศักดิ์ เพ็งจันดา
6. บริษัทเจเฟรช เซกะจำกัด จังหวัดปทุมธานี ประธานกลุ่ม นายบรรเจิด สมหวัง
7. กลุ่มผู้ปลูกกล้วยหอมทองเพื่อการส่งออกสหกรณ์นิคม อำเภอนาทม จังหวัดอุดรธานี
ประธานกลุ่มนายสมชาย ฉิมสุวรรณ
8. สหกรณ์กล้วยหอมทองปลอดภัยนครินทร์ จังหวัดชุมพร ประธานกลุ่ม นายธนากร บุญอาท

3. ความเป็นผู้นำและการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในด้านต่าง ๆ

การที่เกษตรกรเป็นผู้นำและมีความกล้าในการเปลี่ยนแปลงการทำเกษตร จนประสบความสำเร็จ ซึ่งเกิดจากมีคุณสมบัติเป็นผู้นำ จนได้รับการยอมรับให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งการเป็นผู้นำที่ดีต้องมีความรับผิดชอบและความเสียสละ ซึ่งตำแหน่งที่เกษตรกรได้รับที่สำคัญๆ มีดังนี้

1) ประธาน วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกล้วยหอมทองเพื่อการส่งออกหนองบัวแดง ทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมดูแลการปลูกกล้วยหอมทองและมาตรฐานการส่งออกและประสานงานกับองค์กร 8 องค์กรเกี่ยวกับผลผลิต

2) เป็นคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร แหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน เรื่องการปลูกกล้วยหอมทองเพื่อการส่งออก การทำปุ๋ยหมักจากอินทรีย์วัตถุ การทำปุ๋ยหมักต่าง ๆ

3) เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรทั่วไปที่สนใจปลูกกล้วยหอมทอง จำนวน 100 ราย และสมาชิกกลุ่มปลูกกล้วยหอมทองเพื่อการส่งออกหนองบัวแดง จำนวน 34 ราย และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าใหญ่ จำนวน 62 ราย

4) คณะกรรมการส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ระดับอำเภอ และจังหวัด

5) อาสาสมัครเกษตร (อกม.) ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเป็นผู้สื่อข่าวเกษตรประจำหมู่บ้าน

6) ประธานกองทุนหมู่บ้าน ทำหน้าที่อนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิก เบิกถอนเงินกู้ให้กับสมาชิกจัดทำงบดุลประจำปีของกองทุนหมู่บ้าน

7) ที่ปรึกษาคณะกรรมการร้านค้าชุมชนหมู่บ้าน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาตามที่คณะกรรมการมีปัญหาและขอคำปรึกษา และปรึกษาการจัดทำงบดุลร้านค้าชุมชนประจำหมู่บ้าน

8) ที่ปรึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านพัฒนาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

9) กิจกรรมสาธารณประโยชน์

- บริจาคผลผลิตให้แก่ชุมชนในงานทำบุญ งานวัด และโรงเรียนในงานวันเด็กแห่งชาติ
- มีการเข้าร่วมงานในชุมชนเป็นประจำ เช่น งานบุญ งานประเพณีต่าง ๆ
- ช่วยงานกิจกรรมของทางราชการ ประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ ได้แก่
 - กรมวิชาการเกษตร : การขอใบรับรอง GAP และโรงคัดบรรจุ
 - ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สาขาหนองบัวแดง : ดำเนินการสินเชื่อแปลงใหญ่
 - กรมส่งเสริมการเกษตร : ประสานงานวิชาการ การผลิต การทำปุ๋ยอินทรีย์ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช รวมถึงการรวมกลุ่ม

- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหนองบัวแดง : นำกล้วยหอมทองเป็นสินค้าโอท็อป

- สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ : ร่วมทำปุ๋ยหมัก การตรวจวิเคราะห์ดิน
- สำนักงานพลังงานจังหวัดชัยภูมิ : การติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์ให้กับสมาชิก
- สำนักงานกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ 5 จังหวัดนครราชสีมา : ให้สถานที่ตั้งระบบสูบน้ำบาดาล เพื่อให้สมาชิกได้ใช้น้ำในฤดูแล้ง

4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. มีการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการสูบน้ำเพื่อใช้ในกระบวนการผลิต ช่วยลดมลพิษจากการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง
2. มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในปรับปรุงบำรุงดิน และบำรุงพืช โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ต่าง ๆ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพ เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีช่วยรักษาสังแวดล้อม
3. มีการใช้วัสดุเหลือใช้ในฟาร์ม เช่น เศษหญ้าและวัชพืชเป็นวัสดุคลุมดิน ช่วยลดการคายน้ำและเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน การใช้ลำต้นและใบกล้วยหลังเก็บเกี่ยวผลผลิตหรือตัดแต่งใบแล้ว โดยจะสับหั่นและลำต้นและก้านใบเป็นชิ้นเล็ก ๆ ใช้วางระหว่างแนวต้นกล้วย เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดินปลูก เป็นการลดปริมาณขยะและใช้ประโยชน์จากเศษซากพืชในแปลง เป็นการคืนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ช่วยปรับโครงสร้างทางกายภาพ เคมี และชีวภาพของดิน สร้างที่อยู่อาศัยให้กับสิ่งมีชีวิตในดินที่เป็นประโยชน์ เช่น ไส้เดือนดิน เชื้อราหรือแบคทีเรียปฏิปักษ์ เป็นต้น
4. มีการใช้ปุ๋ยพืชสด เช่น การปลูกปอเทือง เป็นการเพิ่มธาตุอาหารปรับปรุงบำรุงดิน และอนุรักษ์ดิน
5. ไม่มีการใช้สารเคมีทางการเกษตรในการทำจัดโรคพืช แมลงศัตรูพืช และวัชพืช เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ดินคงความอุดมสมบูรณ์ และเกิดสิ่งที่มีชีวิตที่เป็นประโยชน์จำนวนมาก และทำให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตและแมลงศัตรูธรรมชาติที่คอยควบคุมศัตรูพืช เป็นการรักษาสสมดุลทางธรรมชาติ
6. ไม่มีการใช้วัสดุห่อเครือ ซึ่งเป็นพลาสติกสังเคราะห์ ทำให้ลดปริมาณขยะพลาสติกที่ย่อยสลายยาก และสร้างมลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม
7. การปลูกกล้วยแบบไ้วหน่อ ปลูกครั้งเดียวเก็บผลผลิตได้นาน 2 รุ่น เป็นการลดการใช้ทรัพยากรในการไถพรวนดิน และช่วยอนุรักษ์ดิน
8. การขยายเครือข่ายผู้ปลูกกล้วยหอมทองส่งออก ซึ่งเป็นระบบการผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP และเป็นการผลิตที่ไม่ใช้สารเคมี ได้สินค้ามีซึ่งปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค ส่งผลให้มีการเพิ่มพื้นที่ปลูกพืชที่ไม่มีการใช้สารเคมีและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนเพิ่มขึ้น

5. เอกสารสิทธิ์

พื้นที่ทำการเกษตรมีเอกสารสิทธิ์ ส.ป.ก 4-01 ก. ที่ตั้งแปลง หมู่ 7 บ้านหัวนาคำ ตำบลลำบัวแดง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ไม่บุกรุกป่า เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ภาคผนวก

นายอุดมศักดิ์ เจริญใจ เจ้าของแปลง

สภาพแปลงกล้วยหอมทอง

การผลิตปุ๋ยหมักเพื่อใช้กับแปลงกล้วยหอมทอง

โรงคัดบรรจุ

กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ใบรับรองฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายอุดมศักดิ์ เพ็งจันดา

สถานที่ บ้านเลขที่ 20 บ้านหัวนาคำ หมู่ 7 ตำบลลำบัวแดง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

ระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) พ.ศ. 2555

รหัสรับรอง กษ 03-9001-36419632102

รหัสแปลง 360503-9102-0006-0633 ชนิดพืช กล้วยหอมทอง พื้นที่ 30 ไร่

วันที่รับรอง 23 กันยายน 2561

วันที่หมดอายุ 22 กันยายน 2564

ออกให้ ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2562

(นายจำลอง กกรัมย์)

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40000 โทร. 0 4346 5130 อีเมล gapoard3@hotmail.com

กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ใบรับรองนี้แสดงว่า

วิสาหกิจชุมชนปลูกกล้วยหอมทองเพื่อการส่งออกหนองบัวแดง

กษ 03 9047 36 000 386811

229 หมู่ 7 ตำบลถ้ำวัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ 36210

ได้รับการรับรอง

การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงรวบรวมผักและผลไม้สด

ตามข้อกำหนดของ

มาตรฐาน มกษ. 9047-2560

ชนิดผลิตภัณฑ์

กล้วยหอมทองสด

ให้ไว้ ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562

วันที่หมดอายุ 7 กุมภาพันธ์ 2563

(นางสาวเสริมสุข สลักเพ็ชร์)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายอุดมศักดิ์ เฟิงจันดา

ได้รับรางวัลชมเชย

เกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ สาขาอาชีพทำสวน

ประจำปี ๒๕๖๒

ขอให้มีความสุขความเจริญตลอดไป

(นายสำราญ สารบรรณ)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

จังหวัดชัยภูมิ

มอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายอุดมศักดิ์ เพ็งจินดา

บ้านเลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลลำบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

ได้รับรางวัลที่ ๒

ในการประกวดผลผลิตทางการเกษตร

งานเจ้าพ่อพญาแลและงานกาชาดจังหวัดชัยภูมิ ประจำปี ๒๕๖๑

ประเภท กล้วยหอมทองพันธุ์กรอสมิเชด

มอบให้ ณ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๑

นางจ

นายณรงค์ วุ่นชีว

ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ